

## ІЗ МАНДРІВНИХ БУДНІВ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИХ ТЕАТРІВ 20–30-х рр. ХХ ст.

(Коментар до спогадів Юрія Кобрини)

“Хвалити себе не буду, йшов я чесною дорогою, хочай на тій дорозі було багато терня. Однак я не обминав його, не збочував з дороги, а йшов по нім. Нікому зла не робив, нікого не продав, ніхто через мене не терпів. Якщо і робив зло, то тільки для себе, бо нема людини, яка б в житті не робила помилок. Чесно жив і чесно хочу відійти з життя”... – такими словами завершив короткий вступ до своїх спогадів – чи, може – життєпису педагог із села Пацикова Долинського району Івано-Франківської області Юрій Якович Кобрин (1899–1974). Досі не опублікований повністю текст – живе свідчення непростой епохи, в яку довелося жити багатьом українцям Галичини першої половини ХХ ст. Доля звичайної (щоб не сказати – пересічної) людини, непретензійно викладена у форматі “приватної історії”, описана, як зазначив сам автор, “не для публікації, а для нащадків своєї рідні або найближче знайомих”. Однак із перспективи часу вона звучить до болю типово для українця-інтелігента у не-своєї державі, який за любов до батьківщини побував у польській тюрмі, а пізніше й у радянських таборих (там загинула також частина родини Ю. Кобрини).

На окрему увагу заслуговує мистецька грань біографії педагога, адже протягом усього життя він був пов’язаний із театром: ставив концерти і вистави з аматорськими гуртками, виступав сам на різних сценах, а й понад десять років працював актором у професійних мандрівних театрах. У цій публікації – вперше повністю – представляємо підрозділ “Театральне життя” зі спогадів Ю. Кобрини. Фрагмент цього підрозділу, зокрема про театральні виступи на корінній польській території, свого часу опублікував, опрацювавши та скоротивши, краєзнавець Ярослав Коваль в “Українському календарі” на 1970 р. [1], який видавало Українське суспільно-культурне товариство в Польщі (Варшава). У ще більш скороченому вигляді ця публікація була передрукована у діяльному збірнику “Наш театр” (Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1975) [2].

У нашій публікації намагаємося точно передати авторський стиль та ортографію оригіналу. Натомість у пунктуації та поділі на абзаци дотримуємося сучасних норм. Частково використовуємо також другу редакцію тексту спогадів, яку на прохання режисера аматорського “Вигодського



Юрій Кобрин

народного театру” (до витоків якого причетний був і Ю. Кобрин) Богдана Мельника підготували у кінці 2017 р. громадські діячки, членкині “Союзу українців України” Лариса Дармохвал (голова Болахівської філії) та Любов Болюк. Примітки й коментарі подаємо власні. Відверті описки чи, можливо, помилки того, хто набирав текст на комп’ютері, як-от: “Соколя” замість Сокаля, “Отрумілова” замість Струмілова – виправляємо, не коментуючи. Деякі русизми (як-от: танцор, кісет), слова, які мають різне написання в авторському тексті (напр.: зал – заля), залишаємо без змін. Польські назви населених пунктів чи їхні старі форми, які доволі часто зустрічаються у рукописі (“Підволочиська” замість Підволочиськ; “Камінь-Коширськ” замість Камінь-Каширський), супроводжуємо відповідною приміткою.

1. Українська Мельпомена у Варшаві / Опрацював Ярослав Коваль // Український календар. 1970 / Українське суспільно-культурне товариство в Польщі. – Варшава, 1969. – С. 81–83.

2. Коваль Я. Українська Мельпомена у Варшаві / Я. Коваль // Наш театр: Книга діячів українського театального мистецтва 1915–1975 / за ред. Г. Лужницького і Л. Полтави. – Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто: Об’єднання мистців української сцени (ОМУС), 1975. – Т. I. – С. 309–312.